

Tieteessä tapahtuu -lehti kokoaa yhteen eri tieteenalat. Se on foorumi ajankohtaisille ja yleis-tajuisille tiedeartikkeille sekä keskustelulle tieteestä ja tiede-politiikasta.

TOIMITUS

Päätoimittaja: Ilari Hetemäki
Toimitussihteeri (kirja-arvostelut, ilmoitukset): Tiina Kaarela

Snellmaninkatu 13,
00170 Helsinki
Puh. (09) 228 69 227
tieteessatapahtuu@tsv.fi

TOIMITUSNEUVOSTO

Professori Johanna Arola,
päätoimittaja Ilari Hetemäki,
professori Peter Johansson
(pj.), pääsihteeri Ulla Järvi,
dosentti Anna-Kaisa Kuusisto,
yliopistonlehtori Nelli Piattoeva,
toiminnanjohtaja Lea Rynänen-
Karjalainen, ylikirjastonhoitaja
Kimmo Tuominen ja filosofian
tohtori Kaisa Välimäki.

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TILAUKSET

tilaukset@tsv.fi
Puh. (09) 228 69 254

JULKAISIJA

Tieteellisten seurain
valtuuskunta
Painos 7 100 kpl
Ilmestyy 5 kertaa vuodessa
39. vuosikerta

Lehdestä ilmestyy myös
verkkoversio:
www.tieteessatapahtuu.fi

Seuraava numero ilmestyy
huhtikuun puolivälissä.
Viimeinen aineistopäivä siihen
on 22.3.2021.

ILMOITUKSET

1/1 takakansi 550 € (4-v.)
Takakannen sisäsivu 480 € (4-v.)
Sisäsivut (4-v.) 540 €
1/1 (mv) 480 €
1/2 sivu (mv) 280 €
Myynti: puh. 0400 467 195 tai
ilmoitukset@tieteessatapahtuu.fi

ISSN 0781-7916 (painettu)
ISSN 1239-6540 (verkkolehti)

Painotalo Plus Digital,
Lahti 2021.

PÄÄKIRJOITUS

TUTKITUN TIEDON TEEMAVUONNA 2021

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 27. artiklan mukaan jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteista sekä päästä osalliseksi tieteen mukanaan tuomista eduista. Elämme murrosten aikaa ja monet samanaikaiset muutokset haastavat niin yksilöt, yhteisöt ja kuin kansakunnatkin pohtimaan ja muokkaamaan toimintaansa. Tutkittu tieto tuo etuja, koska se auttaa meitä usein monimutkaistenkin muutosten keskellä paremmin ymmärtämään toisiamme ja ympäristöämme ja löytämään ratkaisuja arkisiin ja koko ihmiskuntaa koskettaviin haasteisiin. Siksi tutkitulle tiedolle on nyt kysyntää ehkä enemmän kuin koskaan aiemmin.

Tutkimuksen edut ulottuvat kuitenkin ratkaisujen ja uusien toimintatapojen löytämistä laajemmalle. Tätä kuvaa esimerkiksi Suomen Akatemian *Tieteen tila 2016* -selvityksen tapa jäsentää tutkimuksesta kumpuavan tiedon vaikutuksia siten, että tutkimus toimii maailmankuvan ja sivistyksen pohjana, rakentaa hyvinvointia ja vaurautta, helpottaa tai parantaa päätöksentekoa sitä tukevalla tiedolla ja auttaa käytäntöjen kehittäjänä. Tutkittu tieto voi myös johtaa ikäviin seurauksiin. Teemavuoden avannut Tieteen päivät tarttuikin monipuolisesti hyvän ja pahan tiedon aiheeseen.

Tutkittu tieto voi vaikuttaa vain silloin, kun sen kohtaa. Tuottaako kohtaaminen ilahduttavia oivalluksia, tarjoaako se ratkaisuja arjen tai yhteiskuntaa koskettaviin haasteisiin vai ahdistaa tieto, jos sen tulokset tuntuvat olevan omien arvojen vastaisia tai ainakin viitoittavan tietä suuntaan, jonne ei itse haluaisi lähteä kulkemaan? Tieteelliseen tutkimustyöhön ja tutkittuun tietoon tutustuminen ja siitä keskusteleminen ei olekaan aina ja kaikille helppoa. Jotkut voivat myös kokea tieteen arkielämälle vieraaksi ja tutkimuksen merkityksen vaikeasti ymmärrettäväksi, toiset taas eivät malta pysähtyä tutkitun tiedon äärelle.

Monille tieteen parissa toimiville on luonteenomaista tutkimustiedon välittäminen myös muille kuin tieteen ammattilaisille. Suomessa tehdäänkin paljon erinomaista työtä tutkimustyön ja tutkitun tiedon välittämiseksi sekä erilaisten kohtaamisten edistämiseksi.

Tutkitun tiedon teemavuoden 2021 tavoitteena on lisätä kohtaamisia ja avointa keskustelua tutkitusta tiedosta. Se tarjoaa ensimmäistä kertaa

kansallisen tutkitun tiedon toimien saatavuutta edistävän yhteisen alustan, jossa viestitään eri toimijoiden tuottamista tutkitun tiedon tapahtumista ja muista toimista.

Teemavuoden kohderyhmänä ovat kaikki kansalaiset, päättäjät, elinkeinoelämä, kolmas sektori ja muut toimijat. Erityisenä kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret. Tutkitun tiedon teemavuosi on yksi kansallisen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden tiekartan 2020 toimenpiteistä. Teemavuoden koordinaatiosta vastaavat yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Akatemia ja Tieteellisten seurain valtuuskunta.

Tutkitun tiedon teemavuoden verkosto on keskeinen teemavuoden kehittämisessä, toteuttamisessa ja viestinnässä. Työssä mukana ovat esimerkiksi Suomen Tiedeakatemit -yhteistyöneuvosto, Tieteentekijöiden liitto Tieteentekijät ry, Professoriliitto ry, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry ja Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet. Verkostossa olevat organisaatiot edustavat jäseniään, joiden tuottamat tapahtumat ja muut toimet muodostavat teemavuoden ytimen.

Teemavuoden käynnistyessä yhteiseltä alustalta (<https://tutkittutieto.fi/>) löytyy jo runsaasti erilaisia tapahtumia ja toimia. Lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia ovat esimerkiksi Jyväskylän yliopiston JYUniorin tiedepajat, tiedekerhot ja -leirit, Aalto-yliopisto Juniorin virtuaaliset työpajat, Valtakunnalliset LUMA-viikot ja Heureka tiedeleirit.

Tieteen päivien lisäksi mukana ovat myös mm. Säätiöt ja rahastot ry:n ja Helsingin yliopiston Studia Generalia, Oulun ja Turun yliopistojen uusien professorien juhluennot, Lappeenrannan ja Itä-Suomen yliopistojen toteuttama ”Myynnin myytit kumoon” -blogi- ja webinaarisarja, Turun yliopiston tiedelinjan webinaarisarja, Kalmistopiirin arkeologinen verkkojulkaisu, Tampereen yliopiston ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Facebookissa toimiva Eriarvoisuusvarasto, Tutkimuseettisen neuvottelukunnan Etiikan päivä

Kuva: Kari Likonen.

”Tutkittavan oikeudet” -teemalla sekä Kansallinen tiedeviestintäkongressi teemanaan ”Tiede on totta toistaiseksi”.

Koronapandemian vauhdittaman digiloikan myötä teemavuoden yhteiseltä alustalta löytyvät tapahtumat ja muut toimet tarjoavat monipuolisen mahdollisuuden tutkitun tiedon ja sen tekijöiden kohtaamiselle ja keskusteluille koko Suomessa. Teemavuonna 2021 voimme yhdessä kannustaa kaikkia kuuntelemaan, lukemaan, osallistumaan ja keskustelemaan tutkitusta tiedosta. Näin teemavuosi voi myös lisätä ymmärrystä tutkitun tiedon moninaisista eduista jokaiselle ihmiselle, yhteiskunnalle ja ympäristölle.

RIITTA MAIJALA

Kirjoittaja on Suomen Akatemian ylläjohtaja ja Tutkitun tiedon teemavuoden ohjausryhmän puheenjohtaja.